

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 263/08-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 30. októbra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť A. G., S., zastúpenej advokátom JUDr. V. K., M., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. D 1295/2001, Dnot 252/2001, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. G. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. júna 2008 doručená sťažnosť A. G., S. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. V. K., M., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného

súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. D 1295/2001, Dnot 252/2001. Sťažovateľka bola ako dedička účastníčkou označeného konania.

Sťažovateľka v sťažnosti okrem iného uvádza, že *„Porušovateľ základného práva vo veci prejednávania dedičstva po poručiťovi A. K., rod. G..., kt. zomrela dňa..., prostredníctvom súdneho komisára JUDr. J. E., so sídlom v B., začal dedičské konanie o novoobjavenom majetku v r. 2001 pod sp. zn.: D 1295/2001, Dnot 252/2001, a uvedené dedičské konanie bolo právoplatne skončené Uznesením porušovateľa základného práva zo dňa 26. 03. 2008, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 29. 04. 2008.“*

Podľa názoru sťažovateľky došlo postupom okresného súdu v označenom konaní k porušeniu jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj jej základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, keďže *„nemohla užívať majetok, ktorý bol predmetom dedičstva“*.

Sťažovateľka sa domáha, aby ústavný súd vyslovil porušenie jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v označenom konaní, priznal jej primerané finančné zadosťučinenie v sume 120 000 Sk, ako aj úhradu trov právneho zastúpenia.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších

predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Sťažovateľka sa svojou sťažnosťou domáha, aby ústavný súd vyslovil, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. D 1295/2001, Dnot 252/2001 došlo k porušeniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj jej základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, ktoré okrem iného garantuje ochranu vlastníckeho práva a zaručuje dedenie.

Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07).

Pri sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd vychádza zo svojej stabilnej judikatúry, v súlade s ktorou „odstránenie stavu právnej neistoty je podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov“ (III. ÚS 61/98), pričom k vytvoreniu stavu právnej istoty dochádza „až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu“ (I. ÚS 10/98).

Ústavný súd pri preskúmaní sťažností, ktorými sťažovatelia namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa svojej konštantnej judikatúry poskytuje ochranu týmto právam len vtedy, ak bola sťažnosť pred ústavným súdom uplatnená v čase, keď k namietanému porušeniu označeného práva ešte mohlo dochádzať alebo porušenie v tom čase ešte mohlo trvať (m. m. I. ÚS 34/99, III. ÚS 20/00, II. ÚS 204/03, IV. ÚS 102/05), t. j. vtedy, ak mu bola sťažnosť doručená v čase, keď ešte nedošlo k odstráneniu stavu právnej neistoty sťažovateľov z dôvodu, že príslušný súd ešte vo veci sťažovateľov právoplatne nerozhodol.

Vychádzajúc z uvedenej judikatúry ústavný súd sťažnosti, ktoré mu boli doručené po nadobudnutí právoplatnosti príslušného rozhodnutia všeobecného súdu alebo iného orgánu verejnej moci, odmieta podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

V preskúmvanej veci bola sťažnosť sťažovateľky ústavnému súdu doručená až potom, ako okresný súd vo veci právoplatne rozhodol uznesením sp. zn. D 1295/2001, Dnot 252/2001 z 26. marca 2008. Skutočnosť, že namietané konanie bolo právoplatne skončené, uvádza sama sťažovateľka v sťažnosti, pričom ústavný súd si túto skutočnosť overil aj na okresnom súde.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti namieta aj porušenie svojho základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, pričom z konkrétnych okolností veci vyplýva, že porušenie tohto základného práva namieta v priamej príčinnej súvislosti (v organickom spojení) s porušením základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Za daných okolností IV. senát ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľky dospel k právnomu názoru, podľa ktorého v prípadoch, ak sťažovateľ (sťažovateľka) namieta sťažnosťou podľa čl. 127 ústavy aj porušenie svojho základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, prípadne iného ústavou chráneného práva hmotného charakteru v nadväznosti, resp. v organickom spojení s porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho

záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru po právoplatnom skončení napadnutého súdneho konania, pri predbežnom prerokovaní takejto sťažnosti ako dôvod jej odmietnutia nemožno uplatniť už citovaný ustálený právny názor ústavného súdu, podľa ktorého ústavný súd poskytuje ochranu základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj právu na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru len vtedy, ak bola sťažnosť pred ústavným súdom uplatnená v čase, keď k namietanému porušeniu označeného práva ešte mohlo dochádzať alebo porušenie v tom čase ešte mohlo trvať (m. m. I. ÚS 34/99, III. ÚS 20/00, II. ÚS 204/03, IV. ÚS 102/05).

Vychádzajúc z uvedeného IV. senát ústavného súdu, ktorý bol podľa Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na rok 2008 oprávnený rozhodnúť o sťažnosti sťažovateľky, dospel k záveru, že jej sťažnosť treba prijať na ďalšie konanie.

Z prehľadu rozhodovacej činnosti jednotlivých senátov ústavného súdu IV. senát ústavného súdu zistil, že I. senát ústavného súdu v obsahovo takmer identických veciach sťažovateľiek A. G. a V. G. už rozhodol uzneseniami č. k. I. ÚS 226/08-6 z 3. júla 2008 a č. k. I. ÚS 227/08-6 z 3. júla 2008 tak, že sťažnosti sťažovateľiek pri predbežnom prerokovaní odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, pričom v týchto veciach aplikoval citovaný ustálený právny názor ústavného súdu.

Podľa § 6 zákona o ústavnom súde senát, ktorý v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou dospeje k právnemu názoru odchylnému od právneho názoru vyjadreného už v rozhodnutí niektorého zo senátov, predloží plénu ústavného súdu návrh na zjednotenie odchylných právnych názorov. Plénum ústavného súdu rozhodne o zjednotení odchylných právnych názorov uznesením. Senát je v ďalšom konaní viazaný uznesením pléna ústavného súdu.

Vzhľadom na uvedené IV. senát ústavného súdu predložil plénu ústavného súdu návrh na zjednotenie odchylných právnych názorov senátov. Plénum ústavného súdu návrh IV. senátu prerokovalo, a keďže sa s jeho právnym názorom nestotožnilo, uznesením

č. k. PLZ. ÚS 2/08-4 prijalo v predmetnej veci toto stanovisko k zjednoteniu odchylných právnych názorov I. a IV. senátu ústavného súdu:

„Ak sťažovateľ namieta sťažnosťou podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky porušenie svojho základného práva podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, prípadne iného Ústavou Slovenskej republiky chráneného práva hmotného charakteru v nadväznosti, resp. v organickom spojení s porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd po právoplatnom skončení napadnutého súdneho konania, tak pri predbežnom prerokovaní takejto sťažnosti ako dôvod jej odmietnutia ako celku možno uplatniť ustálený právny názor Ústavného súdu Slovenskej republiky, podľa ktorého Ústavný súd Slovenskej republiky poskytuje ochranu základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj právu na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd len vtedy, ak bola sťažnosť pred Ústavným súdom Slovenskej republiky uplatnená v čase, keď k namietanému porušeniu označeného práva ešte mohlo dochádzať alebo porušenie v tom čase ešte mohlo trvať (m. m. I. ÚS 34/99, III. ÚS 20/00, II. ÚS 204/03, IV. ÚS 102/05).“

V ďalšom postupe bol IV. senát ústavného súdu viazaný stanoviskom pléna ústavného súdu, a preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľky odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Nad rámec uvedeného ústavný súd poukázal aj svoj právny názor vyslovený v konaní vedenom pod sp. zn. I. ÚS 191/06, podľa ktorého „ak bola náprava vo veci sťažovateľa vykonaná v rámci všeobecného súdnictva, ústavný súd v zásade nemôže vysloviť porušenie označeného základného práva sťažovateľa“, a konštatoval, že uplatnenie tohto právneho názoru by v okolnostiach prípadu mohlo predstavovať ďalší dôvod na odmietnutie sťažnosti sťažovateľky pre jej zjavnú neopodstatnenosť vzhľadom na skutočnosť, že okresný súd uznesením sp. zn. D 1295/2001, Dnot 252/2001 z 26. marca 2008 potvrdil sťažovateľke nadobudnutie dedičstva, čím jej poskytol požadovanú ochranu jej dedičského práva.

Po odmietnutí sťažnosti ako celku bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky (žiadosť o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia a žiadosť o priznanie trov právneho zastúpenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. októbra 2008